مشاور ارشد سابق آمریکا در مقاله‌ای راهکارهایی به واشنگتن برای رقابت با چین در عرصه جهانی داده است

نظم جایگزین چین

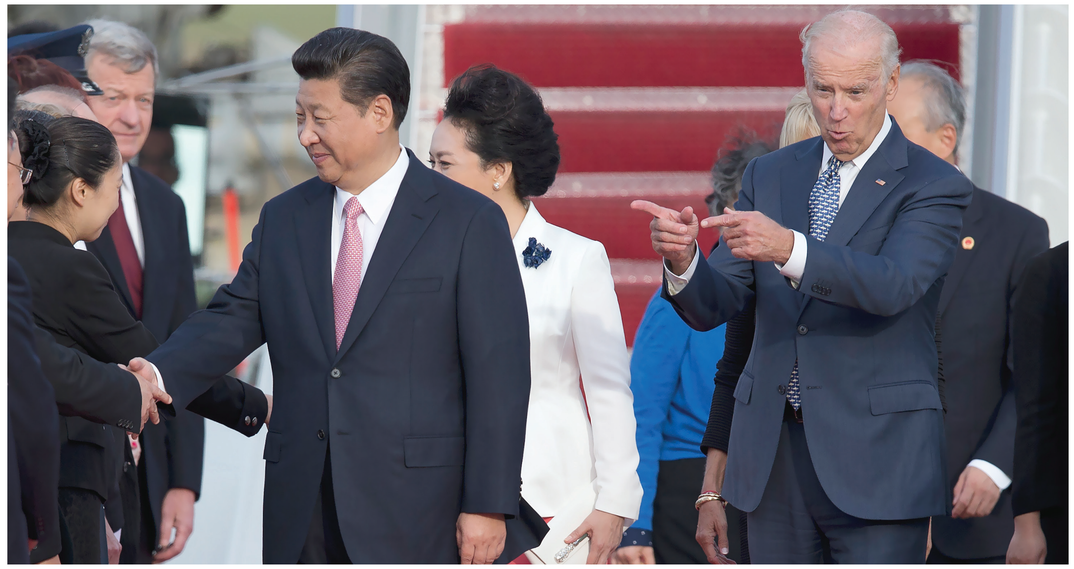

سجاد عظازاده
مترجم

الیزابت اکانومی، مشاور ارشد سابق وزارت بازرگانی آمریکا در حوزه چین، در مقاله «نظم جایگزین چین، درس‌هایی که باید آمریکا از چین فرابگیرد» که در شماره‌ی ژوئن نشریه فارن افرز منتشر شده، به بررسی رقابت ایالات متحده و چین در عرصه جهانی پرداخته و از منظر یک کارشناس و مسئول آمریکایی، راهکارهایی را برای بهبود عملکرد آمریکا در این رقابت ارائه داده است.

جاه‌طلبی چین جای بحث ندارد، چین جمهور نیز طی سال‌های اخیر به‌وضوح ساختن جهان اکنون دیگر روشن شده است. او قصد دارد شبکه اتحادهای واشنگتن را از بین ببرد و آنچه را ازنظر او ارزش‌های «غربی» سازمان‌های بین‌المللی خوانده می‌شود، بازنویسی کند. او می‌خواهد دلار را در جایگاه ارز ذخیره‌ی جهانی از دست واشنگتن را واگیرگاه و فناوری‌های حیاتی کنوناند. در نظم بین‌المللی جدید چاپه، حق‌های همتراز‌های چینی با صدای بلند، توسعه، شاکله‌ای را فعلی امنیت و توسعه اقتصادی مشترک، ارزش‌های چینی حقوق تعیین‌شده را در سوی دولت و فناوری‌های چینی شناخته خواهند شد. [در این شرایط] چین دیگر برای رهبری مجبور به جنگیدن نخواهد بود و مرکزیت آن تضمین خواهد شد.

شی این جهان را قابل‌دسترسی می‌داند. او در جلسه کمیته مرکزی امور سیاست خارجی در دسامبر گذشته (مطابق با یک گزارش دولتی) چین را «یک کشور دارای اعتماد به نفس، خودآگاه، بازار دارای شهروندی و بزرگ» خواند؛ «کشوری که «بزرگ‌ترین سرکوب‌کننده آزادی‌های سیاسی و مدنی استفاده کنند، توانایی پکن برای تضعیف آغوش باز نظم بین‌المللی فعلی روی حقوق جهانی بشر افزایش خواهد یافت.

شی همچنین نقش دستگاه امنیتی چین به‌عنوان یک ابزار دیپلماتیک را هم افزایش داده است. ارتش آزادی‌بخش چین با تعداد زیادی از کشورها زمایش نظامی مشترک برگزار می‌کند و به ارتش‌های کشورهای مختلف در حال توسعه آموزش می‌دهد. ملاد چین سال گذشته مسئولان نظامی بیش از ۱۰۰ کشور جهان را از ۵۰ کشور آفریقایی و اتحاده‌ا آفریقا برای شرکت در سومین نشست صلح و امنیت چین-آفریقا به پکن دعوت کرد. در این مجمع، چین و شرکت‌کنندگان آفریقایی توافق کردند زمایش‌های نظامی مشترکی برگزار کنند و آغوش خود را به روی ایتکار کمربند- جاده و ایتکار امنیت جهانی، در کنار برنامه توسعه ۲۰۳۶ اتحادیه آفریقا، باز کردند تا از این طریق توسعه اقتصادی را دنبال کنند، صلح را ترویج دهند و ثبات را در قاره آفریقا تضمین سازند. این تنظیمات در کنار هم کمک می‌کنند تا نظام امنیت مشترک مورد علاقه چین ایجاد شود؛ نظامی که مبتنی بر پکن است. چین با صبوری و فرصت‌طلبی راهبرد خود را تقویت کرده است. پکن منابع عظیمی را برای ایتکارات خود فراهم می‌کند و از این طریق کشورهای دیگر را از پشتیبانی بلندمدت خود مطمئن ساخته و به این ترتیب مسئولان چینی قادر می‌شوند تا در هنگام بروز فرصت‌ها، به سرعت دست به عمل بزنند. ملاد چین جاده ابریشم سلامت را برای اولین بار در سال ۲۰۱۵ اعلام کرد؛ اما توجه چندانی به این ایتکار نشد. چین در سال ۲۰۲۰ از کرونا برای دیدن روحی تازه به این ایتکار استفاده کرد. شی سخنرانی مهمی نزد مجمع عمومی سازمان ملل متحد ارائه داد و چین را به عنوان هاب پزشکی جهان معرفی کرد. پکن هرکدام از اسناد‌های چین را با یک کشور متفاوت شریک ساخت و از اسناد‌های مذکور خواست تا به این کشورها ابزارهای حفاظت شخصی و کادر درمان اعزام کنند. چین همچنین از این همه‌گیری استفاده کرد تا فناوری‌های بهداشتی چینی و طب سنتی چین -یک اولویت برای شی- را به عنوان شیوه‌هایی برای درمان این ویروس مطرح کند.

چین همچنین اخیرا از حمله روسیه به اوکراین و تحریم‌های متعاقب غرب علیه روسیه برای گسترش نفوذ ژئوپلیتیکی خود استفاده می‌کند. چین همچنین از روسیه برای گسترش نفوذ خود در کل منطقه اوراسیا استفاده می‌کند. چین همچنین موفق شده این ایتکار را وارد بیش از ۲۴ برنامه و طرح سازمان ملل کند. پکن به‌طور مشخص سخت کار کرده تا ایتکار کمربند- جاده و اهداف توسعه پایدار ۲۰۳۰ سازمان ملل را با یکدیگر هم‌راستا کند. دفتر امور اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل که برای بیش از ۴۲ برنامه و طرح سازمان ملل متحد، که با تعهد ۲۰۰ میلیون دلاری چین تامین شده، تامین مالی شده بود. چنین پشتیبانی‌ای فقط در تمایلی که به همراه داشت (مانند ارشد سازمان ملل) ازجمله خود دیده‌ی کل، به ایتکار کمربند- جاده نشان داده‌اند، موثر بوده است.

روشن است سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده در حوزه ایتکارهای توسعه جهانی، امنیت جهانی و تمدن جهانی در مراحل ابتدایی هستند. تاکنون تنها تعداد انگشت‌شماری از رهبران کشورهایی مانند صربستان، آفریقای جنوبی، سازمان جنوبی و روزیان‌پلتسینایی لفظی خود را از ایده ایتکار تمدن جهانی مبنی بر احترام به تنوع تمدن‌ها و مسیرهای توسعه و به تبع آن، مبنی بر نظمی که برای ارزش‌های دموکراسی لیبرال تفوق قائل نشود، ابراز داشته‌اند. میزان پشتیبانی بین‌المللی از ایتکار توسعه جهانی بیشتر از ایتکار تمدن جهانی بوده است. پس از روبه‌یابی از این ایتکار توسط شی در مجمع عمومی سازمان ملل در سپتامبر، چین، گروه دوستان ایتکار توسعه جهانی را تشکیل داد که اکنون مدعی داشتن بیش از ۷۰ عضو است. در قالب این ایتکار، ۵۰ پروژه اجرایی هم در چین وعده داده شده است. سفر آموزشی بیش از ۱۰۰ نفر از مسئولان کشورهای مختلف را به این کشور فراهم کند تا به مطالعه نظام‌های آن بپردازند. هدف از این فرصت‌های آموزشی گسترش دیدگاه‌های مشترک درباره ایالات متحده آمریکا هم مشابه بود. تجارت با چین با تاثیرات سایر پروژه‌ها فوری‌تر خواهد بود؛ امانه، پروژه ساخت یک نیروگاه بادی در فرانسیتان که نیازهای انرژی یک میلیون خانوار را برطرف خواهد ساخت.

علی‌رغم اینکه سال‌های زیادی از آغاز ایتکار امنیت جهانی نمی‌گذرد، اما والنگ بی، وزیر امور خارجه چین، مدعی شده است که آشتی عربستان سعودی و ایران در سال ۲۰۲۳ نمونه‌ای از اصل گسترش گفت‌وگوی این ایتکار می‌باشد. با این وجود، موفقیت‌های چین در استفاده از این ایتکار بر سازمان‌های چین نیز برکسی و جنگ غزه با موفقیت کمتری همراه بوده است. علاوه‌بر این، تعدادی از کشورها ابراز نگرانی کرده‌اند که ایتکار امنیت جهانی ممکن است یک اتحاد نظامی باشد. مثلا علی‌رغم اینکه نپال یکی از متقاضیان اولیه ایتکار توسعه جهانی بوده، در برابر درخواست‌های متعدد چین برای پیوستن به ایتکار امنیت جهانی، مقاومت کرده است؛ زیرا تمایلی ندارد تا خود را گرفتار اتحاد امنیتی شود.

ایتکار کمربند- جاده چشم‌انداز اقتصادی و ژئواستراتژیک بیشتر بخش‌های آفریقا، جنوب شرق آسیا و به‌طور فزاینده‌ای، آمریکای لاتین را تاهیر داده است. مثلا، هم‌اکنون ۷۰ درصد قطعات مورد استفاده در زیرساخت‌های مخابراتی فور جی آفریقا را تامین می‌سازد. علاوه‌بر این، میزان سرمایه‌گذاری چین در ایتکار کمربند- جاده در سال ۲۰۲۳ نسبت به سال قبل از آن افزایش یافته است، اما در این میان شواهدی هم وجود دارند که نشان می‌دهند نفوذ ایتکار کمربند- جاده شاید متوقف شده باشد. مثلا در دسامبر ۲۰۲۳، ایتالیا که بزرگ‌ترین اقتصاد شرکت‌کننده در این ایتکار (پس از خود چین) بود از آن خارج شد. در مجمع سال ۲۰۲۳ کمربند- جاده هم تنها ۲۳ کشور شرکت کردند؛ تعدادی که در سال ۲۰۱۹ برابر با ۳۷ کشور بود. تامین مالی ایتکار کمربند- جاده از سوی چین، در مقایسه با بودجه آن در سال ۲۰۱۶، به‌شدت کاهش یافته است و بسیاری از کشورهای دریافت‌کننده اعتبارات ایتکار کمربند- جاده، در تقلا برای بازپرداخت بدهی‌های این کشور هستند.

نظرسنجی‌های افکار عمومی نیز تصویر غلط و نقیض مشابهی را نشان می‌دهند. نظرسنجی موسسه پیو نشان می‌دهد که اقتصاد‌های دارای درآمد متوسط، و به‌طور خاص کشورهای آفریقایی و آمریکای لاتین، در مقایسه با اقتصاد‌های دارای درآمد بالا در آسیا و اروپا دیدگاه مثبت‌تری درباره چین و نقش آن در ثبات اقتصادی جهانی دارند. اما حتی در آفریقا و آمریکای لاتین هم دیدگاه‌های عمومی نسبت به چین فاصله زیادی تا یک‌دستی مثبت دارند.

مثلا نظرسنجی انجام‌گرفته از ۱۳۰۸ نخبه کشورهای آسه‌آن در سال ۲۰۲۳ حاکی از آن است که اگرچه چین موثرترین بازیگر اقتصادی و امنیتی در منطقه محسوب می‌شود اما اکثریت همه کشورها، به استدلی پرونتی، نگران افزایش نفوذ چین هستند. تعداد زیاد یا اکثریت پاسخ‌دهندگان در ۷ کشور از ۱۰ کشور مورد‌بررسی بر این باور هستند که ایتکار امنیت جهانی به نفع منطقه نخواهد بود. زمانی هم که از آنها پرسیده می‌شود آثر بین آمریکا و چین مجبور به انتخاب شوند کدام کشور را برخواهند گزید، اکثریت در ۷ کشور از بین ۱۰ کشور، آمریکا را انتخاب می‌کنند.

نظرسنجی‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ موسسه آفروبارومتر حاکی از آن است که چین شهرت مثبت بیشتری در آفریقا دارد. ۶۳ درصد آفریقایی‌هایی که در ۳۴ کشور مورد مطالعه قرار گرفتند، اظهار داشتند چین یک قدرت تاثیرگذار بیرونی مثبت به شمار می‌رود. اما تنها ۲۲ درصد بر این عقیده بودند که چین بهترین مدل برای توسعه در آینده است. مطلوبیت مدل چینی نیز طی نظرسنجی‌های ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ کاهش یافته بود.

نظرسنجی انجام‌گرفته در سال ۲۰۲۱ از ۳۴۶ شخصیت برجسته در ۲۳ کشور آمریکای لاتین هم به همین اندازه روشنگر بود. اگرچه ۷۸ درصد پاسخ‌دهندگان معتقد بودند که نفوذ چین در این منطقه بالا است، اما تنها ۳۵ درصد درباره چین نظر مثبت یا بسیار مثبتی داشتند (نظر پاسخ‌دهندگان درباره ایالات متحده آمریکا هم مشابه بود). تجارت با چین است اما تاثیرات سایر پروژه‌ها فوری‌تر خواهد بود؛ امانه، پروژه ساخت یک نیروگاه بادی در فرانسیتان که نیازهای انرژی یک میلیون خانوار را برطرف خواهد ساخت.

خاموش کردن آتش با آتش

ممکن است پشتیبانی از ائتلاف‌های چین در بسیاری از بخش‌های جامعه بین‌الملل، کم‌عمق و سطحی به نظر برسد؛ اما رهبران چین اعتماد زیادی به بینش متحول‌کننده خود دارند و به علاوه، اصول و سیاست‌های مبتنی موجود در ایتکارهای امنیت، توسعه و تمدن جهانی به‌شدت مورد استقبال اعضای بریکس، سازمان همکاری شانگهای، کشورهای غیرمتراتیک و دولت‌های آفریقایی قرار گرفته‌اند. پیروزی‌های چین در سازمان‌های بزرگ -مانند سازمان ملل متحد- ممکن است جزئی به نظر برسد اما با توجه به اقتدارگسترده چین در نهادهای بزرگی که بسیاری از اقتصاد‌های نوظهور و دارای درآمد متوسط برای آنها ارزش قائل هستند، این پیروزی‌ها در حال گسترش است. به علاوه، یک از یک راهبرد عملیاتی مهیب برای دستیابی به تحول مطلوب خود و ظرفیت هماهنگی سیاستی در سطوح مختلف دولتی در یک بازه زمانی طولانی‌مدت برخوردار است.

یکی از دلایل به ثمر نشستن تلاش‌های چین این است که نظم فعلی به رهبری آمریکا در بسیاری‌جهان نامحبوب است. این نظم سابقه خوبی در حل چالش‌های جهانی از قبیل همه‌گیری، تغییرات آب و هوایی، بحران دیون یا کمبود غذا ندارد؛ بحران‌هایی که همه به طرز نامتناسبی آسیب‌پذیرترین افراد جهان را تحت تاثیر قرار می‌دهند. بسیاری از دولت‌ها معتقد هستند که سازمان ملل متحد و نهاد‌های آن، ازجمله شورای امنیت، به اندازه کافی توزیع قدرت جهانی را بازتاب نمی‌دهند. بسیاری از دولت‌ها احساس می‌کنند که نظام بین‌المللی هم‌چنین موفق نشده است تنش‌های دیرپا را حل کرده یا از ظهور تنش‌های جدید جلوگیری بدهد. به علاوه، این نگاه به طرز نامتناسبی بر کشورهای دارای درآمد بالا تمرکز دارد که از هجا‌ها و نهاد‌هایی عمل می‌کند که خود در ایجاد آنها نقش داشته است؛ اعمال تحریم‌های گسترده بدون موافقت شورای امنیت سازمان ملل متحد و نهاد‌های بین‌المللی مانند سازمان تجارت جهانی و- در دولت ترامپ- خروج از توافقات جهانی.

نهایتا قاب‌بندی که واشنگتن به صورت گاه و بیگاه از نظام جهانی به شکل تقسیم‌بندی بین دموکراسی‌ها و حکومت‌های خودکامه انجام می‌دهد، سبب بیزار شدن بسیاری از کشورها، ازجمله تعدادی از دموکراسی‌ها شده است.

حتی اگر بینش چین محقق نیز نگردد، تا زمانی که جهان به نظم جایگزینی دست یابد، این کشور قادر خواهد بود تا از طریق خرا کردن نظم بین‌المللی فعلی برای نیل به پیشرفت‌های فراوان استفاده کند. جنگ سختی که ایالات متحده برای واداشتن کشورها به امتناع از استفاده از تجهیزات مخابراتی هوآوی آغاز کرده است، حاوی درس‌های مهمی برای توجه به یک مساله فراتر از شدت گرفتن آن است. مقابله با نظم جایگزین که ارزش‌های جهانی حقوق بشر برای ارزش ساخته و حقوق تعیین شده از سوی دولت را جایگزین آنها ساخته، ازجمله مالی به شدت دلارزدایی کرده، سامانه‌های فناورانه کنترل شده از سوی دولت را در بخش‌های مختلف تجمیعه ساخته باشد و اتحاد‌های نظامی رهبری‌شده از سوی آمریکا را از هم گسیخته سازد، بسیار دشوارتر خواهد بود.

بنابراین ایالات متحده باید به صورت تهاجمی در قالب یک نیروی تغییر نظام عمل کند. واشنگتن باید از چین یک بازیگر خرا کردن نظم مقابله‌ای نباشد و در هنگام تضعیف اقتصادی چین و زیر فشار قرارگرفتن نظام سیاسی آن به دنبال جلب منافع راهبردی باشد. آمریکا باید اذعان کند این جمله مکرر شی که تغییراتی در جریان است که نظم فعلی به نفع آمریکا است که «مشابه آن در ۱۰۰ سال گذشته اتفاق نیفتاده است» صحیح می‌باشد اما این گزاره اصلا به معنای افول ایالات متحده است

سیاستمداران آمریکایی باید به‌جای رد تجربیات چین، از آنها بیاموزند. ایالات‌متحده برای موفقیت در رقابتی که طولانی‌مدت خواهد بود، باید بر چیره تغییرات را که اکنون در چین است، از خانه خود بگیرد. واشنگتن باید بینش خود را درباره نظم بین‌المللی متحول شده و نقش آمریکا در آن اظهار نماید؛ بینشی که مشتمل بر برکسی‌های دارای سطوح اقتصادی مختلف و نظام‌های سیاسی متفاوت باشد. واشنگتن باید مدت چین در بنیاد‌های فناورانه، نظامی و دیپلماتیکی که سبب ایجاد امنیت در داخل و رهبری در خارج می‌شوند، سرمایه‌گذاری عمیقی کند. البته ایالات‌متحده در عین تعهد به رقابت، باید متوجه این نکته باشد که ثبات دوطرفه‌مدت روابط دوجانبه با چین، سبب پیشبرد نیل واشنگتن به اهداف نهایی خود شده و مانعی برای این مهم نخواهد بود. آمریکا باید مبنای خود را نخست سال قبل بایدن و شی قرار دهد؛ ادبیات آتشین ضد چینی را محدود سازد و چین در عرصه جهانی پرداخته و از منظر یک کارشناس و مسئول آمریکایی، راهکارهایی را برای بهبود عملکرد آمریکا در این رقابت ارائه داده است.

ایده چین یا بینشی درباره نظم جهانی مطرح شده که به‌خوبی تعریف شده است، آغاز می‌شود؛ دولت پکن خواستار نظامی است که تنها مبتنی بر چندجانبه‌گرایی نبوده و حاکمیت مطلق هم در آن در نظر گرفته شده باشد. حقوق بشر در آن از سوی دولت‌ها تعیین شده باشد، شرایط خاص هر کشور در آن در نظر گرفته شده باشد، توسعه، شاکله‌ای را فعلی امنیت و توسعه اقتصادی مشترک، ارزش‌های چینی حقوق تعیین‌شده را در سوی دولت و فناوری‌های چینی شناخته خواهند شد. [در این شرایط] چین دیگر برای رهبری مجبور به جنگیدن نخواهد بود و مرکزیت آن تضمین خواهد شد.

شی این جهان را قابل‌دسترسی می‌داند. او در جلسه کمیته مرکزی امور سیاست خارجی در دسامبر گذشته (مطابق با یک گزارش دولتی) چین را «یک کشور دارای اعتماد به نفس، خودآگاه، بازار دارای شهروندی و بزرگ» خواند؛ «کشوری که «بزرگ‌ترین سرکوب‌کننده آزادی‌های سیاسی و مدنی استفاده کنند، توانایی پکن برای تضعیف آغوش باز نظم بین‌المللی فعلی روی حقوق جهانی بشر افزایش خواهد یافت.

شی همچنین نقش دستگاه امنیتی چین به‌عنوان یک ابزار دیپلماتیک را هم افزایش داده است. ارتش آزادی‌بخش چین با تعداد زیادی از کشورها زمایش نظامی مشترک برگزار می‌کند و به ارتش‌های کشورهای مختلف در حال توسعه آموزش می‌دهد. ملاد چین سال گذشته مسئولان نظامی بیش از ۱۰۰ کشور جهان را از ۵۰ کشور آفریقایی و اتحاده‌ا آفریقا برای شرکت در سومین نشست صلح و امنیت چین-آفریقا به پکن دعوت کرد. در این مجمع، چین و شرکت‌کنندگان آفریقایی توافق کردند زمایش‌های نظامی مشترکی برگزار کنند و آغوش خود را به روی ایتکار کمربند- جاده و ایتکار امنیت جهانی، در کنار برنامه توسعه ۲۰۳۶ اتحادیه آفریقا، باز کردند تا از این طریق توسعه اقتصادی را دنبال کنند، صلح را ترویج دهند و ثبات را در قاره آفریقا تضمین سازند. این تنظیمات در کنار هم کمک می‌کنند تا نظام امنیت مشترک مورد علاقه چین ایجاد شود؛ نظامی که مبتنی بر پکن است.

چین با صبوری و فرصت‌طلبی راهبرد خود را تقویت کرده است. پکن منابع عظیمی را برای ایتکارات خود فراهم می‌کند و از این طریق کشورهای دیگر را از پشتیبانی بلندمدت خود مطمئن ساخته و به این ترتیب مسئولان چینی قادر می‌شوند تا در هنگام بروز فرصت‌ها، به سرعت دست به عمل بزنند. ملاد چین جاده ابریشم سلامت را برای اولین بار در سال ۲۰۱۵ اعلام کرد؛ اما توجه چندانی به این ایتکار نشد. چین در سال ۲۰۲۰ از کرونا برای دیدن روحی تازه به این ایتکار استفاده کرد. شی سخنرانی مهمی نزد مجمع عمومی سازمان ملل متحد ارائه داد و چین را به عنوان هاب پزشکی جهان معرفی کرد. پکن هرکدام از اسناد‌های چین را با یک کشور متفاوت شریک ساخت و از اسناد‌های مذکور خواست تا به این کشورها ابزارهای حفاظت شخصی و کادر درمان اعزام کنند. چین همچنین از این همه‌گیری استفاده کرد تا فناوری‌های بهداشتی چینی و طب سنتی چین -یک اولویت برای شی- را به عنوان شیوه‌هایی برای درمان این ویروس مطرح کند.

چین همچنین اخیرا از حمله روسیه به اوکراین و تحریم‌های متعاقب غرب علیه روسیه برای گسترش نفوذ خود در کل منطقه اوراسیا استفاده می‌کند. چین همچنین از روسیه برای گسترش نفوذ خود در کل منطقه اوراسیا استفاده می‌کند. چین همچنین موفق شده این ایتکار را وارد بیش از ۲۴ برنامه و طرح سازمان ملل کند. پکن به‌طور مشخص سخت کار کرده تا ایتکار کمربند- جاده و اهداف توسعه پایدار ۲۰۳۰ سازمان ملل را با یکدیگر هم‌راستا کند. دفتر امور اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل که برای بیش از ۴۲ برنامه و طرح سازمان ملل متحد، که با تعهد ۲۰۰ میلیون دلاری چین تامین شده، تامین مالی شده بود. چنین پشتیبانی‌ای فقط در تمایلی که به همراه داشت (مانند ارشد سازمان ملل) ازجمله خود دیده‌ی کل، به ایتکار کمربند- جاده نشان داده‌اند، موثر بوده است.

روشن است سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده در حوزه ایتکارهای توسعه جهانی، امنیت جهانی و تمدن جهانی در مراحل ابتدایی هستند. تاکنون تنها تعداد انگشت‌شماری از رهبران کشورهایی مانند صربستان، آفریقای جنوبی، سازمان جنوبی و روزیان‌پلتسینایی لفظی خود را از ایده ایتکار تمدن جهانی مبنی بر احترام به تنوع تمدن‌ها و مسیرهای توسعه و به تبع آن، مبنی بر نظمی که برای ارزش‌های دموکراسی لیبرال تفوق قائل نشود، ابراز داشته‌اند. میزان پشتیبانی بین‌المللی از ایتکار توسعه جهانی بیشتر از ایتکار تمدن جهانی بوده است. پس از روبه‌یابی از این ایتکار توسط شی در مجمع عمومی سازمان ملل در سپتامبر، چین، گروه دوستان ایتکار توسعه جهانی را تشکیل داد که اکنون مدعی داشتن بیش از ۷۰ عضو است. در قالب این ایتکار، ۵۰ پروژه اجرایی هم در چین وعده داده شده است. سفر آموزشی بیش از ۱۰۰ نفر از مسئولان کشورهای مختلف را به این کشور فراهم کند تا به مطالعه نظام‌های آن بپردازند. هدف از این فرصت‌های آموزشی گسترش دیدگاه‌های مشترک درباره ایالات متحده آمریکا هم مشابه بود. تجارت با چین با تاثیرات سایر پروژه‌ها فوری‌تر خواهد بود؛ امانه، پروژه ساخت یک نیروگاه بادی در فرانسیتان که نیازهای انرژی یک میلیون خانوار را برطرف خواهد ساخت.

علی‌رغم اینکه سال‌های زیادی از آغاز ایتکار امنیت جهانی نمی‌گذرد، اما والنگ بی، وزیر امور خارجه چین، مدعی شده است که آشتی عربستان سعودی و ایران در سال ۲۰۲۳ نمونه‌ای از اصل گسترش گفت‌وگوی این ایتکار می‌باشد. با این وجود، موفقیت‌های چین در استفاده از این ایتکار بر سازمان‌های چین نیز برکسی و جنگ غزه با موفقیت کمتری همراه بوده است. علاوه‌بر این، تعدادی از کشورها ابراز نگرانی کرده‌اند که ایتکار امنیت جهانی ممکن است یک اتحاد نظامی باشد. مثلا علی‌رغم اینکه نپال یکی از متقاضیان اولیه ایتکار توسعه جهانی بوده، در برابر درخواست‌های متعدد چین برای پیوستن به ایتکار امنیت جهانی، مقاومت کرده است؛ زیرا تمایلی ندارد تا خود را گرفتار اتحاد امنیتی شود.

جذابیت توده‌ای

چین برخلاف ایالات‌متحده سرمایه‌گذاری زیادی در منابع دیپلماتیک لازم برای بازاریابی ایتکارات خود انجام داده است. تعداد سفارت‌ها و نمایندگی‌های دیپلماتیک این کشور بیش از هر دولت دیگری در جهان است و دیپلمات‌های این کشور بیش از هر دولت دیگری در اجلاس‌های بین‌المللی پرداخته و مجموعه‌ای از مقالات را در بنگاه‌های خبری محلی درباره ایتکارهای چین منتشر می‌کنند.

این ابزار دیپلماتیک از سوی شبکه رسانه‌ای در حال گسترش چین هم مورد پشتیبانی قرار می‌گیرد. تعداد دفاتر خارجی شبکه بین‌المللی خبر چین (سی‌جی‌تی‌ان) دوبرابر سی‌ان‌ان است و شینهوا، خبرگزاری رسمی چین نیز بیش از ۱۸۰ دفتر در سراسر جهان دارد. هرچند نگاهی که در غرب به رسانه‌های چینی وجود دارد آنها را جیزی در حد ابزارهای پروپاگاندا می‌داند، اما آنها قادرند تصویری مثبت از چین و رهبران آن به وجود بیاورند. گروهی از پژوهشگران بین‌المللی طی مطالعه‌ای در سال ۲۰۲۴، برای تعیین اینکه که‌ا‌وپک از دو کشور چین و آمریکا در «فوخنز» مدل سیاسی و اقتصادی خود و نقش رهبری چین جهانی موفق بوده‌اند، به مطالعه ۶هزار فرد در ۱۹ کشور چون پرداختند. ارزش‌هایی از قبیل تفوق جهانی، حاکمیت، حقوق بشر هدایت شده از سوی دولت و امنیت مشترک، این عقله قراردادهای دوجانبه با تلاش‌های مسئولان چینی برای برقراری اتصال بین ایتکارات و دیگر تلاش‌های منطقه‌ای توسعه‌ای، مانند ابرینامه اتصال ۲۰۲۵- که از سوی اتحادیه کشورهای جنوب شرق آسیا ایجادشده- همراه شده است.

ادامه از صفحه ۱۴

چهارستون

چین نزدیک به دوده است که به «مفهوم جدید امنیت» اشاره دارد؛ مفهومی که مشتمل بر هنجارهای جدیدی مانند امنیت مشترک، تنوع نظام و چند‌جانبگرایی است. اما در سالیان اخیر، پکن به این نتیجه رسیده که قابلیت لازم برای پیشبرد این بینش را کسب کرده است. شی برای نیل به بینش را فراهم آورده است؛ اما مساله این است که کشورهایی که بازترین آغوش را به روی بینش متحول‌کننده چین دارند - بیشتر اعضای بریکس و سازمان همکاری شانگهای، کشورهای غیرمتراتیک و کشورهای نوظهور و دارای درآمد متوسط- تا حدزیادی از این معادله بیرون مانده‌اند. واشنگتن باید همراه با این کشورها، در پی تشکیل تنظیمات منطقه‌ای مشابه نهاد‌های ایجادشده توسط آن در کنار شرکای اروپایی و آسیایی‌اش باشد. کشورهای بیشتری باید وارد شبکه‌های ایجادشده توسط واشنگتن شوند. تا زنجیره‌های تامین قوی‌تری تامین گردند -مانند زنجیره‌های ایجادشده در پی تصویب لایحه تراشه و علم، به علاوه، باید برای کشورهایی مانند لاتویس و لامبرج هم که از چهارچوب متناظر خود (چهارچوب اقتصادی هند- اقیانوسیه) بیرون مانده‌اند، راهی برای عضویت یافت شود. این امر نفوذ اقتصادی ایالات متحده را افزایش داده و به این کشور امکان می‌دهد تا مسیر توسعه‌ای را باجداد کند که متفاوت از ایتکارهای کمربند- جاده و توسعه جهانی چین باشند و برخلاف چین به کشورهای شرکت‌کننده امکان دهد تا قوانین این مسیر را خود تعیین کنند.

هوش مصنوعی فرصت منحصربه‌فردی را در اختیار ایالات متحده قرار می‌دهد تا یک رویکرد جدید و دارای شمولیت بیشتر را آغاز کند. با روشن شدن کارکرد‌های هوش مصنوعی، این فناوری به هنجارهای بین‌المللی جدید و نهاد‌های بالقوه نوینی نیازمند خواهد بود که امکان بهره‌مند شدن از پیامد‌های مثبت آن و جلوگیری از تاثیرات منفی آن را فراهم آورد. واشنگتن که بزرگ‌ترین بازیگر نوآور در عرصه هوش مصنوعی به شمار می‌رود، باید برای تدوین این قوانین با کشورهایی به جز شرکای سنتی خود، همکاری کند. مثلا می‌بایست تلاش‌های مشترک اتحادیه اروپا- آمریکا در حوزه آموزش مشاغل آینده هوش مصنوعی، گسترش یافته و مشتمل بر اکثریت جهان گردد. واشنگتن همچنین می‌تواند از تعامل بین بخش خصوصی و جامعه مدنی قدرتمند خود و همتایان آنها در کشورهای دیگر پشتیبانی کند -رویکردی دارای ذی‌نفعان چندگانه که چین را «دیپلماسی سران» خود از آن امتناع می‌نماید.

این تلاش نیازمند استفاده مؤثر چین از بخش خصوصی و جامعه مدنی آمریکا است -تقریبا مانند چین که شرکت‌های دولتی و بخش خصوصی خود را وارد اتیکار کمربند- جاده و ایتکار توسعه جهانی نموده است؛ کاری که باید از طریق مشارکت‌های بین‌المللی سرزنده، آغاز شده از سوی دولت و کسب‌وکار و جامعه مدنی محور انجام گیرد. ایالات متحده در بیشتر کشورهای جهان، ازجمله آفریقا و آمریکای لاتین، یک منبع سرمایه‌گذاری خارجی و کمک بزرگ‌تر و مطلوب‌تر از چین به شمار می‌رود. واشنگتن همچنین در عین حال، نسبت به همراستا بودن چشمگیر اهداف راهبردی خود و اهداف اقتصادی بخش خصوصی، ازجمله ایجاد فضای اقتصادی و سیاسی مناسب که پیشرفت‌های شرکت‌های آمریکایی را ممکن سازد، بی‌تفاوت بوده است. اما از آنجاکه شرکت‌ها و بنیاد‌های آمریکایی بازیگران خصوصی به شمار می‌روند، منافع ناشی از سرمایه‌گذاری آنها عاید دولت ایالات متحده نمی‌شود؛ به همین دلیل نهادینه کردن مشارکت‌های عمومی- خصوصی می‌تواند به نحو بهتری اهداف ایالات متحده را به قدرت بخشی همراستا کند. این اطمینان را حاصل کند که ایتکارات مذکور در جریان تغییرات سیاسی کنار زده نمی‌شوند. کار بنیاد‌های خصوصی در ایالات متحده - که میلیارد‌ها دلار در اقتصاد‌های نوظهور و کشورهای دارای درآمد متوسط سرمایه‌گذاری می‌کنند- باید از سوی مسئولان آمریکایی چندین برابر شده و با مشارکت دولت ایالات متحده گسترش یابد.

کحکمرانی جهانی دارای شمولیت بیشتر مستلزم آن است که واشنگتن با توجه به رشد اقتصادی و نظامی کشورها به نسبت ایالات متحده، به‌دنبال‌های بالقوه رانیبر از نظر بگذرد. مثلا، در کوتاه‌مدت، مشخص کردن واضح از محدودیت‌های سیاست تجریم ایالات متحده می‌تواند به کاهش سرعت تلاش‌های دلارزدایی یک‌کمک کند. اما واشنگتن باید از این زمان برای ارزیابی اقدامات ثبات‌ساز دولت‌ها و نهاد‌های ایجادشده توسط آن در کنار شرکای اروپایی و آسیایی‌اش استفاده کند و مشخص سازد که برای حفظ ثبات آن باید چه اقداماتی انجام دهد. بینش واشنگتن همچنین ممکن است مستلزم اصلاحاتی در نظام فعلی تحاد‌ها باشد. واقعیت سخت قدرت نظارتی رو به رشد چین و حمایت اقتصادی این کشور از روسیه در طول جنگ علیه اوکراین، روشن می‌سازد که واشنگتن و متحدانش باید با روش‌های مناسب‌تری امنیتی‌لازم برای مدیریت در جهانی که در آن پکن و شرکای همفکر آن به‌عنوان متحدان نظامی نیز، به صورت بالقوه سخت، عمل می‌کنند، دوباره فرکر کنند.

ایالات متحده نیز باید مانند چین هزینه بیشتری صرف صیانی رقابت‌پذیری و امنیت ملی خود کند تا در بلند مدت به موفقیت نایل گردد. اگرچه سیاست‌های دفاعی اغلب ضروری هستند، اما آنها اغلب تنها حفاظ‌های کوتاه‌مدت ایجاد می‌کنند. این امر به معنای آن است که واشنگتن می‌بایست برای رقابت با دستگاه سیاست خارجی چین، کارکنان بیشتری را استخدام کند. حدود ۳۰ سفارت و کنسولگری در ایالات متحده اکنون سفیر مستقر ندارند و همه این کرسی‌های خالی باید پر گردند. ایالات متحده گام اول برای بهبود رقابت‌پذیری اقتصادی خود را با برنامه‌هایی مانند «لایحه کاهش تورم» و «قانون زیرتراشه و علم» برداشته است اما نیازمند سرمایه‌گذاری بیان‌دار در تحقیق و توسعه و تولید صنعتی بیشتری می‌باشد. آمریکا همچنین باید پایه‌های مهاجرتی را دنبال کند که در نتیجه آن استعداد‌های برتر سراسر جهان جذب آمریکا شده و در این کشور حفظ گردند. واشنگتن همچنین باید دوباره خود را متعهد به سرمایه‌گذاری در صیانی قابلیت‌های نظامی بلندمدت خود و به‌روزرسانی آنها کند. بدون حمایت دوحزبی از اجزای رقابت‌پذیری و رهبری دوحزبی ایالات متحده، یک همچنان بر اسب مراد خود در تغییر نظم جهانی سوار خواهد بود.

برای جلوگیری از اصطکاک غیرضروری، ایالات متحده باید به تثبیت روابط ایالات متحده و چین با تعریف زمینه‌های جدید همکاری، گسترش تعامل جامعه مدنی، کاهش لفاظی‌های خصمانه بپهبود، مدیریت رقابت و سیاست تایوان خود و صدور پیامی روشن درباره ابزارهای اقتصادی که واشنگتن برای حفاظت از امنیت اقتصادی و ملی ایالات متحده از آنها استفاده می‌کند، ادامه دهد. این امر ایالات متحده را قادر می‌سازد تا روابط خود را با کسانی در چین که نگران مسیر فعلی کشورشان هستند، حفظ کند. به علاوه، این فرصت به واشنگتن داده می‌شود تا روی تقویت قابلیت‌های اقتصادی و نظامی خود تمرکز ک